

. Op de barricade voor de aarde

Het klimaat verandert en veel grondstoffen raken op. Dat zijn geluiden die vragen om een optimistische, krachtige aanpak. En die hebben deze vijf vrouwen!

Marjan Minnesma (43) | directeur van *Urgenda*, een actie-organisatie voor innovatie en duurzaamheid

Marjan houdt zich al een jaar of twintig bezig met duurzaamheid: "Hoe meer je je erin verdiept, hoe ongeruster je wordt, dus moeten we actie ondernemen. Er zijn grote gebieden in de wereld die geen landbouw meer kennen en waar te weinig water is. Mensen verhuizen omdat er geen voedsel meer is, waardoor oorlogen ontstaan. Ecosystemen worden vernietigd. Daarom moeten we werken aan een groene economie. Duurzaamheid krijgt steeds meer plaats in het hart van bedrijven en ik vestig veel hoop op de jongere generaties: zij zijn minder materialistisch en gedreven om te veranderen." Als directeur van *Urgenda* wil Marjan dat die verandering sneller gaat. *Urgenda* stelt concrete doelen en helpt initiatieven tot ontwikkeling te brengen. Ze nemen

barrières weg en zetten vernieuwende projecten op. Het beslaat een breed terrein: Marjan houdt zich met van alles bezig, van een project rondom Texel, de elektrische auto en het verduurzamen van de *Ajax Arena* tot de Dag van de Duurzaamheid (op 11 november). De duurzaamheid in Marjans eigen levensstijl blijkt bijvoorbeeld uit de zonnepanelen op haar huis, die in de helft van het energieverbruik van haar gezin voorzien. Eigenlijk zou ze nog een windmolen in de tuin willen hebben, dan is ze helemaal zelfvoorzienend. "In juli kunnen we kijken of we het verwachte aantal uren aan energie hebben gehaald. Het is net een wedstrijd. 'Vandaag hebben we een record, mama!' roepen de kinderen dan. Natuurlijk breng ik ze ook bij dat ze niets moeten verspillen en vertel ik ze veel over de natuur, want dat is nou eenmaal mijn passie."

*'Mijn kinderen vinden het
geweldig
om de energiemeting van
onze zonnepanelen bij te houden'*

*‘Met mijn werkzaamheden
probeer ik jongeren te
inspireren.
Het gaat tenslotte om onze toekomst!’*

**Michaela Hogenboom (24) | jongerenvertegenwoordiger
Duurzame ontwikkeling**

Ze bezoekt scholen, gaat naar conferenties, doet mee aan debatten en zorgt dat ze op de hoogte blijft van wat er onder jongeren leeft en wat er speelt op het gebied van duurzaamheid. Dat alles om namens jongeren haar stem te laten horen bij de *Commissie voor Duurzame Ontwikkeling* van de VN in New York en tijdens de klimaatop, eind dit jaar in Mexico. “De problematiek is complex, maar toch kan ik er als individu iets in betekenen.” Op haar achtste werd Michaela vegetariër, nadat ze had ontdekt hoe het er bij varkensboeren aan toe ging. Naarmate ze ouder werd, verbaasde ze zich meer en meer over de wereldproblematiek en de klimaatverandering, maar zag ze ook steeds meer kansen tot verbetering. “Steeds meer jongeren realiseren zich dat ze een positieve bijdrage

kunnen leveren. Dat motiveert me.” Een van Michaela’s speerpunten is duurzaamheid integreren in het onderwijs. Op haar voormalige hogeschool is ze ‘Procesbegeleider Duurzame Ontwikkeling’. “Maar ook op de basisschool moet al aandacht worden besteed aan duurzaamheid! En op de middelbare school kan het onderdeel zijn van vakken als natuurkunde, biologie en maatschappijleer.” Dat het klimaatprobleem eindelijk serieus wordt genomen is voor Michaela een opluchting. “Toen ik in december in Kopenhagen was voor de klimaatop, kwam daar niet uit wat ik had gehoopt, maar ik merkte wél dat het hoog op de agenda staat bij de VN-lidstaten. Wat me hoop geeft zijn de vele inspirerende mensen en de initiatieven vanuit de samenleving. Een internationaal klimaatakkoord is een sterk stimuleringsmiddel, maar mensen zijn de echte motor voor verandering.”

*‘Ik wil de
schoonheid
van deze wereld behouden
en onderhouden.
Dat kan door duurzaam te zijn’*

**Noelle van Eijk (41) | heeft sinds kort haar eigen duurzame
uitgeverij en communicatiebureau *BlueBeauty***

“Voorheen was Noelle hoofdredacteur van verschillende tijdschriften, waaronder een groene glossy. Ze is zich steeds meer gaan bezighouden met duurzaamheid en in combinatie met haar media-achtergrond resulteerde dat in het idee voor haar bedrijf. “Ik geloof in positief informeren. Snel en interactief.” Dat gaat ook gebeuren bij haar nieuwe onlinemagazine, dat ze op 10 oktober tijdens de klimaatcampagne gaat lanceren. De lezers worden door o.a. video’s en muziek meegenomen in de wereld van de duurzame lifestyle. Waar de passie voor duurzaamheid vandaan komt? “Van mijn ouders kreeg ik al de boodschap mee dat ik om mij heen moest kijken om te zien hoe mooi de wereld wel niet was. De wereld is nu heel erg aan het veranderen en dat moeten we tegengaan.

Het is zo simpel om iets bij te dragen en elke stap is er één!” In huize Van Eijk wordt gedoucht met een timer, alleen verantwoord biologisch voedsel geserveerd, afval gescheiden en zijn alle lichten vervangen door ledlampen. Duurzaamheid vindt Noelle een thema waar niemand meer om heen kan, een *way of life*. Ze adviseert *Verstegen Spices & Sauces* bij het verduurzamen van hun productlijn en ze is ambassadeur van *Partij 1*, een nieuwe politieke formatie. Daarnaast zit ze in de raad van commissarissen voor een duurzaam project in Den Helder en in het bestuur van *GetitDone*, een online goeddoelenorganisatie opgezet door actrice Hanna Verboom. “Iedereen in dit ‘duurzame wereldje’ is heel gepassioneerd. De een ontwikkelt een elektrische scooter, de ander werkt vanuit de overheid. Allemaal hebben we één doel, en dat is dat iedereen meedoet!”

positieve

‘Het is toch prachtig dat we ook dingen kunnen ontwerpen die een positieve afdruk op de wereld achterlaten?’

Ingrid Zeegers (40) | behoort tot de koplopers op het gebied van duurzaamheid in Nederland | is het groene gezicht bij Philips, waar ze de nieuwste duurzame producten aanjaagt

“Ik werd gegrepen door de documentaire *Afval = voedsel* van Michael Braungart. De boodschap was: ‘We kunnen het klimaatprobleem wél aanpakken, als we maar anders gaan leren ontwerpen!’ Dat is nu drie jaar geleden. Ingrid was toen al drie jaar *Director Sustainable Business Development* bij *Royal Philips Electronics* en verantwoordelijk voor zo veel mogelijk duurzaamheid in de manier van werken. Geïnspireerd door de documentaire en het *cradle to cradle*-principe (een nieuwe kijk op duurzaam ontwerpen, waarbij alle gebruikte materialen nóg eens kunnen worden gebruikt, red.) onderzocht ze met een team de mogelijkheid om volgens dat concept te ontwerpen. Een oude stofzuiger wordt

niet meer gezien als grof vuil, maar kan later nog iets betekenen voor een ander product. In korte tijd werden negen producten ontwikkeld, waaronder een stofzuiger en een koffiezetapparaat. “Door naar ieders perspectief te luisteren, zorgen we voor een samenwerking vol creativiteit en nieuwe ideeën. We moeten op elkaars krachten voortbouwen. Dat vraagt om een nieuwe manier van samenwerken – binnen Philips en daarbuiten met andere partijen, zoals gemeentes en overheid, toeleveranciers en consumenten.” Ingrid ziet de toekomst positief. “Er zijn veel doemscenario’s, maar ik ben een optimist. Het gaat gewoon lukken. Daarom ben ik ook blij ik op een bijzondere plek zit” Naast haar werk is Ingrid betrokken bij *Urgenda* en zit ze in de klimaatraad van Amsterdam. “Ook dáár worden mooie dingen bedacht. Dat motiveert me en geeft me het gevoel dat alles mogelijk is.”

‘Isoleer je huis, doe ’s nachts de verwarming uit, koop geen aardbeien in december.

Iedereen kan meedoen!’

Sharona Ceha (48) | wethouder van stadsdeel Oost-Watergraafsmeer in Amsterdam, met in haar portefeuille o.a. duurzaamheid

“Mijn kinderen en achterkleinkinderen moeten óók een goed leven kunnen leiden. Dat is mijn grootste motivatie.” Sharona is geboren in Canada, omgeven door natuur. “Ik ben me altijd bewust geweest van de natuur, maar niet van hoe ernstig onze manier van leven is. We maken onze fossiele brandstoffen op en daarnaast zijn de kansen in deze wereld oneerlijk verdeeld.” Sharona was jurist bij stadsdeel Oud Zuid, directeur van *The Hunger Project* (een stichting die wereldwijd mensen helpt zelf een toekomst op te bouwen, red.) en werkte bij *Ahold*. Toen ze daar wegging, besloot ze dat ze alleen nog maar dingen wilde doen die de maatschappij beter zouden maken. “Ik las het boek van Michael Braungart

over *cradle to cradle* en besepte dat het niet mínder hoefde, maar ánders.” In haar stadsdeel zette Sharona duurzaamheid volledig op de kaart. Ze zorgde o.a. voor hybride en elektrische auto’s en oplaadpunten, hield een *cradle to cradle*-tentoonstelling en organiseerde een inzameling van oude elektrische apparatuur – *E-waste* –, zodat die kon worden gerecycled. “Het is mijn taak om mensen en bedrijven te laten zien dat ze een keuze hebben. Ik woon in een geïsoleerd huis, heb een groentetas en eet zo min mogelijk vlees, en het vlees dát ik eet komt van de biologische slager. Als ik niet verander, kan ik dat ook niet van een ander verwachten. Ik werd echt geraakt door *The Age of Stupid* (een docudrama uit 2009 over klimaatverandering, red.), omdat ik het gevoel had dat alles wat ik doe zo miniem is. Maar al het kleine is óók goed. Ook afvalscheiding en consuminderen!”